

**AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER, J.-P. THEURILLAT 2004A:
Flora alpina. Bd. 1: Lycopodiaceae–Apiaceae.**

Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien, 1159 str.

**AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER, J.-P. THEURILLAT 2004B:
Flora alpina. Bd. 2: Gentianaceae–Orchidaceae.**

Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien, 1188 str.

**AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER, J.-P. THEURILLAT 2004C:
Flora alpina. Bd. 3: Register.**

Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien, 322 str.

Junija 2004 je v Švici (Bern), Franciji (Pariz) in v Italiji (Bologna), torej v treh jezikih, nemškem, francoskem in italijanskem, v treh delih na skupno 2669 straneh izšlo imenitno delo, *Flora alpina*, atlas skoraj 4500 višjih rastlin (praprotnic in semenk) Alp z barvnimi fotografijami Konrada Lauberja in risbami Andréa Michela. Obsežen projekt, njegov vodja je bil David Aeschimann, so že od leta 1990 koordinirali na »Conservatoire et Jardin botaniques de la Ville de Genève« (CJBG) v Švici. V njem so poleg avtorjev knjige dejavno (v izvedenskem in znanstvenem odboru) sodelovali ugledni botaniki, predvsem iz alpskih dežel, med njimi F. Ehrendorfer, P. Ozenda, E. Landolt, F. Pedrotti, S. Pignatti, C. Favarger, H. Niklfeld, L. Poldini, H. Reisigl, T. Wraber idr. Kako so projekt uspešno pripeljali h želeni publikaciji, izvedemo v uvodnem poglavju prve knjige, po kratkem opisu zgodovine botaničnih raziskav v Alpah. Velika spodbuda je bilo večkrat zapisano spoznanje, da ob številnih odličnih delih, ki obravnavajo rastlinstvo in rasteje delov Alp, manjka celovit pregled, ki bi zajel celoten alpski lok, od zahoda do vzhoda. Izvajalci projekta so si zamislili delo z zgoščeno vsebino in čim bolj celovito slikovno opremo. Morfološke opise in določevalne ključne, ki jih najdemo že v nacionalnih in regionalnih florah, so zavestno opustili. Želeli so, da postane *Flora alpina* jezikovno neodvisno mednarodno referenčno delo.

V uvodnih poglavjih je podroben opis alpskega loka, katerega rastlinstvo to delo obravnava. Upoštevano območje obsega alpske pokrajine Francije, Švice, Lichtensteina, Italije, Avstrije, Nemčije in Slovenije. V Sloveniji so alpski svet od Dinarskega gorstva razmejili s severno širino 46° 6', ob spodnjem teku Idrijce. Dolino Soče dolvodno od Mosta na Soči so tako izločili in mejo postavili na mejni reki Idriji.

V sistematskem smislu delo razlikuje družine, rodove, agregate, vrste in podvrste (skupno 4491 taksonov) in vsak v delu obravnavani takson je označen s tremi števkami, če gre za podvrsto, s štirimi številkami. Posebno pozornost so posvetili znanstvenemu imenstvu, kjer v splošnem sledijo veljavnemu Kodeksu botanične nomenklature. Ob avtorju (avtorjih) veljavnega imena je navedeno tudi delo, kjer je bilo to ime pravilno objavljeno. Ponekod je ob veljavnem imenu napisan tudi bazionim (ime, s katerim je bila vrsta prvič opisana), prav tako so navedeni sinonimi (če jih je več, jih najdemo v kazalu v tretji knjigi) in imenski ustrezniki (npr. če ima vrsta v kateri od regionalnih ali nacionalnih flor drugačno znanstveno ime). Pomembna so domača, to je ljudska imena – v nemščini, francoščini, italijanščini, slovenščini (vir za slednja: *Mala flora Slovenije*, izdaja iz leta 1984, posodobila B. Frajman in T. Wraber, upošteva izdajo iz leta 1999) in angleščini, kar je nedvomno zelo koristno dopolnilo, npr. tudi za prevajalce. Za vsako vrsto so s simboli označeni podatki o dolgoživosti (enoletnice, dvoletnice, trajnice, grmi, drevesa), vzpljenjski obliki (terofiti, hidrofiti, helofiti, geofiti, hemikriptofiti, hamefiti, fanerofiti, vzpenjalke), o velikosti in obliki rasti, velikosti razmnoževalnih organov, podatki o času cvetenja (fenologija). Posebej so označeni endemiti in ksenofiti. Avtorji razlikujejo tri kategorije endemitov: prave

endemite (razširjeni so izključno v obravnavanem območja Alp), subendemite (vrste, ki se na manjšem številu nahajališč pojavljajo tudi v mejnih predelih izven obravnavanega območja) in vprašljive endemite (verjetno endemične taksoni, a trenutno o tem še obstaja dvom). Med ksenofite uvrščajo neofite, torej tujke, ki jih je hote ali nehoti prinesel človek, ali so se v Alpe naselile spontano. Arheofite, vrste, ki so pred koncem 15. stoletja na območju Alp rasle divje v naravi, obravnavajo med domačimi vrstami.

Bistvene so seveda karte razširjenosti vrst. Osnovna enota kartiranja so upravni okraji, skupno 55. Slovenski del Alp (v bistvu gre za alpsko fitogeografsko območje po M. Wraberju kot ga pozna Mala flora) predstavlja tako en sam okraj. Za ponazoritev razširjenosti so izbrali pet barvnih različic (vrsta v nekem okraju zanesljivo uspeva – modra, vrsta v območju po doslej znanih podatkih ne uspeva – bela, vrsta je v območju izumrla – svetlo modra, pojavljanje v območju je dvomljivo – siva, razširjenost v zadevnem okraju je treba dopolniti oz. raziskati – svetlo siva). To pomeni, da če se vrsta kjerkoli, lahko s enim samim nahajališčem, zanesljivo pojavlja v alpskem fitogeografskem območju Slovenije, je obravnavani del našega ozemlja pobarvan z modro barvo. V sosednji Italiji je tak nam najbližji upravni okraj npr. provinca Udine (Videm), v Avstriji pa dežela Koroška (tudi za njiju in sploh za vsak izbrani oz. omejeni upravni okraj velja enako – če ima vrsta v njem vsaj eno zanesljivo nahajališče, je ta pokrajina v arealni karti pobarvana modro). Pri kartah razširjenosti so upoštevali tudi druge južno- in srednjeevropske gorske skupine, npr. Balkansko gorovje, Dinarsko gorstvo, Karpate, Apenine, Juro, Pireneje, Francoski Centralni masiv in še nekatere – tako da bralec takoj vidi, če je določena vrsta razširjena tudi v katerem od omenjenih gorovij. Pri tem so podrobno za vsak upravni okraj in vsako gorovje našteali vire, po katerih so arealne karte risali in tudi izvedence, pri katerih so podatke preverili. Za alpski svet Slovenije sta to zadnji dve izdaji Male flore (MARTINČIČ & SUŠNIK 1984, MARTINČIČ & al. 1999), izvedenec pa T. Wraber. Za Dinarsko gorstvo so upoštevali različne vire, a ne omenjajo izvedencev. To se pozna, saj je pri razširjenosti obravnavanih vrst v Dinarskem gorstvu zelo pogosta siva barva (ki pomeni vprašljivo oz. še premalo raziskano pojavljanje) in to tudi pri marsikateri vrsti, za katero z gotovostjo lahko trdimo, da uspeva vsaj v slovenskem delu tega gorstva (naštejmo samo nekaj primerov: *Lamium galeobdolon* subsp. *montanum*, *Stachys palustris*, *Prunella grandiflora*, *Gentiana germanica*, *Scutellaria galericulata*, *Acinosa alpinus*, *Calamintha grandiflora*, *Origanum vulgare*, *Fraxinus oxycarpa*, *Scrophularia vernalis*, *Orobancha reticulata*, *Erigeron glabratus*, *Antennaria dioica*, *Pulicaria dysenterica*, *Artemisia nitida*, *Homogyne alpina*, *Doronicum austriacum*, *Echinops ritro*, *Arctium nemorosum*, *Scorzonera austriaca*, *Carex brachystachys*, *Sesleria caerulea*, *Hemerocallis lilio-asphodelus*, *Listera cordata*, *L. ovata*, *Streptopus amplexifolius*, *Mainthemon bifolium*, *Polygonatum verticillatum* in še veliko drugih). Pri vsaki vrsti je označena tudi celotna razširjenost, s tem da so jo uvrstili v eno izmed 31 možnih horoloških skupin (geoelementov). Za 75 taksonov (1, 67 %) arealne karte niso izdelali. Predvsem so to kulturne rastline, kjer po različnih dejelah različno ocenjujejo stopnjo njihove »udomačitve«.

Življenjske prostore, bivališča oz. habitate tipe v širšem smislu, kjer obravnavane vrste uspevajo, so šifrirali. Vsako vrsto so uvrstili v določeno sintaksonomsko kategorijo fitocenološkega sistema po srednjeevropski metodi. Merilo je bilo, v katerih združbah vrsta uspeva optimalno. Z ekogrami prikazujejo višinsko razširjenost vsake vrste, geološko podlago na kateri uspeva (karbonat, silikat, mešano), vlažnost njenih rastišč, vsebnost hranil in stopnjo kislosti tal na njih (pH) ter (posredno, s pomočjo višinske razširjenosti), temperaturne razmere.

Pomemben del knjige so fotografije rastlin. Večino jih je v naravi posnel Konrad Lauber (prof. Tone Wraber nam je v pismu 31. 10. 2004 sporočil, da je žal ta izvrstni fotograf in botanik zdaj že pokojni). K. Lauber je zaslovel že pri znanem delu Flora Helvetica (LAUBER & WAGNER 1996, 1998, 2001) in nedvomno je večina posnetkov odličnih. Pri skoraj tretjini vrst so za pomoč pri spoznavanju priložene tudi skice A. Michela, ki opozarjajo na pomembne razlikovalne znake. Okoli 5 % vseh fotografij so prispevali drugi avtorji (našteti so na str. 323 v tretji knjigi, med njimi je tudi T. Wraber). Za nekaj več kot 1 % rastlin niso uspeli dobiti posnetkov v naravi, zato so priložili posnetke herbarijskih primerkov.

Zanimiva je kratka analiza alpske flore – porazdelitev taksonov po sistematskih in florističnih kategorijah. V njej je okoli 10 % endemitov, prav toliko tudi neavtohtonih vrst (ksenofitov). Tudi če upoštevamo le domače vrste (kamor po tem delu sodijo tudi arheofiti), je med njimi delež endemitov

nekaj večji od 10 %. Prikazane so tudi družine in rodovi z najbolj zastopanimi endemiti. Avtorji ugotavljajo, da v Alpah ni endemičnih družin, endemični rodovi pa so *Berardia*, *Physoplexis* in *Rhizobotrya*. Omenjajo tudi rod *Hladnikia*, z mejnega območja (ki ga obravnava Flora alpina) v Sloveniji. Vsi ti rodovi so monotipični (z eno samo vrsto). Med endemiti je 50 % endemitov Vzhodnih Alp, 36 % endemitov Zahodnih Alp in 14 % jih je razširjenih v celotnih Alpah. Ob upoštevanju vrst, ki poleg v Alpah uspevajo še v katerem od podobnih pogorij – to je v Dinarskem gorstvu, Karpatih, Apeninih in (ali) Pirenejih, avtorji zaključujejo, da je skoraj vsaka tretja vrsta, ki jo kot domačo obravnava Flora alpina, razširjena v glavnem v srednje- in južноеvropskih gorovjih. Na kratko so opisani tudi vzroki za takšno razširjenost rastlin, predvsem endemizem – geološke razmere, podnebje, ledene dobe. Uvodna poglavja se končajo s kratko predstavitvijo štirih avtorjev (in njihovim skupinskim posnetkom) in zahvalo tistim, ki so poleg že prej navedenih izvedencev sodelovali kot svetovalci (nekaj jih je tudi iz Slovenije).

Večji del prve in celotna druga knjiga je namenjena predstavitvi rastlin. Predstavljene so tudi nekatere vrste, ki, strogo vzeto, v Alpah ne uspevajo, pač pa v njihovi neposredni sosesčini, npr. *Arabis scopoliana*, *Hladnikia pastinacifolia* in *Primula carniolica*. Na koncu druge knjige je pregled izginulih vrst (torej vrst, ki naj bi se v Alpah zdaj ne pojavljale več). Za vsako je izdelana arealna karta in horološka oznaka. Nikjer v Alpah trenutno ni potrjenih njihovih nahajališč, so pa pri večini teh vrst območja, pobarvana s sivo, torej bi njihovo pojavljanje v teh delih Alp bilo potrebno še preveriti. Nekaj je tudi nedavno opisanih ali v zadnjem času na območju Alp novo odkritih vrst, ki so samo našteje na str. 1185 v drugi knjigi. Med njimi je takson *Paeonia officinalis* subsp. *banatica*. Daljši je seznam v horološkem ali taksonomskem oziru vprašljivih taksonov (ki torej v Alpski flori niso podrobno predstavljeni). Med slednje so npr. uvrstili vrsto *Valeriana nemorensis*, ki jo je opisal slovenski botanik B. TURK (1992) in ki jo najdemo tudi v dopolnjeni izdaji Atlasa furlanske flore (POLDINI 2002: 506).

Zelo dobrodošla je tretja knjiga. V njej najdemo pregled družin in rodov, seznam endemitov, kazalo latinskih, nemških, francoskih, italijanskih, slovenskih in angleških imen, fitocenološki sistem (hierarhično urejen pregled sintaksonov z njihovimi avtorji, do ranga podzvez, v katere je eden izmed avtorjev, J. P. Theurillat, uvrščal obravnavane vrste), kazalo teh sintaksonov, seznam uporabljene literature (v njem so samo najpomembnejša dela, med slovenskimi le obe zadnji izdaji Male flore) in popis virov in avtorjev fotografij.

Ob podrobnem branju in pogosti uporabi tega nedvomno tehtnega, zelo uporabnega, v marsičem izjemnega dela bomo najbrž opazili tudi marsikaj, s čemer se morda ne bomo povsem strinjali (npr. že pri nomenklaturi ali taksonomskem statusu, fitocenološki pripadnosti, okoljski oznaki ipd.), verjetno (znani švicarski natančnosti navkljub) tudi kakšno netočnost (temu se še pri veliko manj obsežnih delih skoraj ne moremo izogniti). Že ob prvem, hitrem pregledu vseh treh knjig se je vsaj nekomu, ki ni taksonom, pokazalo veliko novosti v nomenklaturi in sistematiki. V primerjavi z zadnjo izdajo Male flore Slovenije (MFS, MARTINČIČ & al. 1999) ima precej vrst drugačno ime ali drugačen taksonomski rang. Presojo upravičenosti teh novih imen (in drugačnega ranga) prepuščamo ustreznim specialistom.

Drobno opombo imamo v zvezi z omejitvijo alpskega sveta Slovenije. Morda bi vanj lahko priključili tudi Soško dolino med Mostom na Soči in Solkanom, to je pokrajino med reko Sočo in dolino Idrije (Kanalski Kolovrat, Korada), saj gre za južno prigorje Julijskih Alp in je ta pokrajina po geološki zgradbi, podnebjem in rastju zelo podobna pokrajini na drugem bregu reke Idrije v sosednji Furlaniji (Beneški Sloveniji), ki pa jo Flora alpina uvršča med alpske pokrajine (kot del province Udine – Videm).

Nekaj opomb smo si zapisali pri predstavitvi posameznih vrst. Macesen (*Larix decidua*) se na severnem robu Trnovskega gozda zanesljivo pojavlja spontano in bi lahko sivo barvo Dinarskega gorstva prevedli v modro (prva knjiga, str. 102). Cempriin (*Pinus cembra*) ima nekaj domnevno naravnih nahajališč tudi v slovenskih Alpah (KOTAR & BRUS 1999: 46–47) in bi kazalo alpski svet Slovenije pobarvati vsaj z enim od odtencev sive barve (ibid., str. 106). Zanimiva je členitev vrste *Pulsatilla alpina* na več podvrst, med katerimi v slovenskih Alpah uspeva tudi podvrsta *Pulsatilla alpina* subsp. *austroalpina* (ibid., str. 146). Prav tako lahko omenimo, da imajo naši alpski maki v tem delu rang samostojnih vrst, npr. *Papaver ernesti-mayeri*, *P. kernerii* in *P. victoris* (ibid., str. 200, 202). Posnetek vrste *Aquilegia nigricans* (ibid.,

str. 186) morda ni najbolj tipičen (po barvi bolj spominja na takson *A. atrata*). Podvrsta *Silene vulgaris* subsp. *antelopum* (= *S. vulgaris* subsp. *bosniaca*) v tem delu nima tega ranga, temveč jo istovetijo s podvrsto *S. vulgaris* subsp. *vulgaris* (ibid., str. 332). Morda je vprašljivo, ali Wulfenov jeglič (*Primula wulfeniana*) res optimalno uspeva v združbah zveze *Potentillion caulescentis* (ibid., str. 636). Po našem mnenju so njegova optimalna rastišča v jugovzhodnoalpskem čvrstem šašju (ki po sistemu v tem delu pripada podzvezi *Caricenion firmae*). Gotovo je umestno, da avtorji, zaradi različne raziskanosti v različnih delih Alp, pri rodu *Rubus* niso šli v podrobnosti in so nekatere male vrste obravnavali (omenjali) pri agregatu *Rubus fruticosus* agg. Podobno so na rangi agregata deloma obravnavali taksoni iz rodu *Alchemilla*. Vrsta *Agrimonia procera* (ibid., str. 754) uspeva tudi v alpskem svetu Slovenije (KALIGARIČ & SKORNIK 1998: 13), prav tako vrsta *Potentilla micrantha* (ibid., str. 780). Podobno so v alpskem fitogeografskem območju Slovenije znana in objavljena nahajališča taksonov *Sorbus mougeotii* (str. 780, ker gre v splošnem za zahodnoalpski takson, bi lahko slovenski alpski svet označili vsaj s sivo barvo), *Prunus mahaleb* (str. 812), *Laburnum anagyroides* subsp. *anagyroides* (str. 816), subspontano *Acer negundo* (str. 1044). Kot ksenofita Flora alpina za alpski svet Slovenije omenja vrsto *Prunus serotina* (str. 814), ki jo v MFS še ni, pač pa jo najdemo v Gradivu za atlas flore Slovenije (JOGAN & al. 2001: 303). Na str. 854 v prvi knjigi pri taksonu *Oxytropis campestris* subsp. *campestris* ni pobarvan slovenski alpski svet, čeprav MFS (str. 274) omenja nahajališča v Karavankah. Taksonu *Lathyrus ochraceus* subsp. *ochraceus* (= *L. laevigatus*) istovetijo tudi takson *L. occidentalis* var. *montanus*, čeprav so primerki iz naših Alp bolj podobni primerkom taksona *L. ochraceus* subsp. *occidentalis* (ibid. str. 880). Pri podvrsti *Hedysarum hedysaroides* subsp. *exaltatum* so kot optimalna rastišča izbrali združbe zveze *Caricion ferrugineae*. Po našem izkustvu je to bolj vrsta skalnih razpok (ibid., str. 950). Takson *Laserpitium gaudinii* (= *L. krapfii* subsp. *gaudinii*) ima poleg srednjega dela alpskega loka v arealni karti z modro pobarvano tudi Dinarsko gorstvo, ni pa pobarvan slovenski alpski svet (str. 1144). Ali to pomeni, da ta takson istovetijo s taksonom *Laserpitium krapfii* subsp. *krapfii*, ki po MFS uspeva tako v alpskem (Tolminsko) kot v dinarskem in predinarskem fitogeografskem območju Slovenije? Pogrešamo (vsaj v opombah) tudi takson *Gentiana* (= *Gentianella*) *liburnica*, ki ga MFS navaja tudi za alpski svet Slovenije.

V drugi knjigi je na strani 36 najbrž pomotoma izpadlo slovensko ime za vrsto *Lycium barbarum* – navadna kustovnica. Na strani 68 te knjige so pri fotografiji štajerskega pljučnika (*Pulmonaria stiriaca*) upodobljeni listi, ki po našem mnenju pripadajo vrsti *P. officinalis*. Za vrsto *Borago officinalis* (str. 82) je že nekaj let znano subspontano uspevanje tudi v slovenskem alpskem svetu (ČUŠIN 2001: 6). Vrsti *Omphalodes verna* (ibid., str. 94) so dali zelo široko fitocenološko oznako (razred *Carpino-Fagetia sylvaticae*). Po našem mnenju je to vrsta zveze *Aremonio-Fagion*. Pojavljanje vrste *Calamintha menthifolia* (= *Calamintha sylvatica*) v alpskem svetu Slovenije je najbrž zanesljivo, prav tako pojavljanje vrste *Calamintha einseleana* (= *C. brauneana*) – str. 140 in 142. Pri vrsti *Campanula zoysii* (ibid., str. 304) je treba z modro označiti tudi Dinarsko gorstvo (Trnovski gozd). Vrsta *Campanula pyramidalis* sodi med značilnice jugovzhodnoalpske podzveze skalnih razpok *Physoplexido-Potentillion caulescentis* le pogojno, ker pač to delo ne zajema submediteranskega območja. Po Alpski flori (ibid., str. 326) sta taksona *Campanula witasekiana* in *C. inconcessa* istovetna (na možnost takšnega vrednotenja je pred časom opozoril že T. Wraber). Na str. 554 v drugi knjigi je posnetek nenavadnega herbarijskega primerka za vrsto *Tephrosia longifolia* (= *Senecio ovirensis*)! Pri taksonu *Leontodon hispidus* podvrste omenjajo le v sinonimiki (v kazalu), pač pa najdemo precej podrobno obdelan rod *Taraxacum*, tudi omembo vrste *Taraxacum ceratophorum* za alpski svet Slovenije (najbrž gre za Melzerjevo najdbo z Mangarta – T. WRABER 2001: 70, ki pa jo MFS ne upošteva). Precej težav je bilo s posnetki nekaterih vrst iz rodu *Festuca* (kar je seveda razumljivo, pomagali so si s herbarijskimi primerki). Pri taksonu *Dactylorhiza lapponica* pripominjamo, da so potrjena nahajališča tudi v alpskem svetu Slovenije (glej npr. RAVNIK 2002: 94).

Te naše drobne opombe (morda vse tudi niso upravičene) seveda niti malo ne morejo zmanjšati vrednosti in pomembnosti tega obsežnega, s tremi knjigami zaključenega projekta, zato gre avtorjem in vsem svetovalcem naše iskreno in veliko priznanje. Prepričani smo, da bo Flora alpina zelo kmalu našla pot v naše strokovne knjižnice, saj zaradi cene (190 evrov) vsakomur, še posebej študentom, najbrž

za nakup ne bo dostopna. Brez dvoma bo to med botaniki in fitocenologi, ki smo dejavni tudi v Alpah, splošno uporabljeno in pogosto navedeno delo in se bodo ob tej uporabi pokazale tudi izboljšave, ki jih bodo avtorji lahko upoštevali pri morebitnem (oz. verjetnem) ponatisu.

Literatura

- ČUŠIN, B., 2001: Prispevek k flori Breginjskega kota. *Hladnikia* (Ljubljana) 11: 5–16.
- JOGAN, N., T. BAČIČ, B. FRAJMAN, I. LESKOVAR, D. NAGLIČ, A. PODOBNIK, B. ROZMAN, S. STRGULC - KRAJŠEK & B. TRČAK, 2001: Gradivo za Atlas flore Slovenije. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju, 443 pp.
- KALIGARIČ, M. & S. ŠKORNIK, 1998: *Agrimonia eupatoria* L. in *Agrimonia procera* Wallr. v Sloveniji. *Hladnikia* (Ljubljana) 10: 11–14.
- KOTAR, M. & R. BRUS, 1999: Naše drevesne vrste. Slovenska matica, Ljubljana, 320 pp.
- LAUBER, K. & G. WAGNER 1998: *Flora Helvetica*. 2. Aufl. Verlag Haupt Bern – Stuttgart – Wien, 1614 pp. (prva izdaja l. 1996, tretja izdaja leta 2001).
- MARTINČIČ, A. & F. SUŠNIK, 1984: Mala flora Slovenije. Praprotnice in semenke. DZS, Ljubljana, 793 pp.
- MARTINČIČ, A., T. WRABER, N. JOGAN, V. RAVNIK, A. PODOBNIK, B. TURK & B. VREŠ, 1999: Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semenk. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana, 845 pp.
- POLDINI, L. (s sodelovanjem G. Oriolo & M. Vidali), 2002: Nuovo Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli Venezia Giulia. Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia, Azienda Parchi e Foreste Regionali & Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Udine, 529 pp.
- RAVNIK, V., 2002: Orhideje Slovenije, Tehniška založba Slovenije, Ljubljana, 192 pp.
- TURK, B., 1992: Nova vrsta baldrijana, *Valeriana nemorensis* spec. nova v Sloveniji. In: Jogan, N. & T. Wraber (eds.): Flora in vegetacija Slovenije. Zbornik povzetkov referatov na simpoziju slovenskih botanikov v Krškem 24.–26. 9. 1992, p. 46–47, Ljubljana.
- WRABER, T. 2001: Rastlinoslovne raziskave v Triglavskem narodnem parku. In: Bizjak, J. & M. Šolar (eds.): Dvajset let pozneje – 1981–2001. 20 let zakona o TNP, p. 63–71, Triglavski narodni park, Bled.

Igor Dakskobler

ELVICA VELIKONJA: Kako jim rečemo pri nas

Založili Društvo Gora in OŠ Otlica, 2004, 56 str.

22. oktobra 2004 je bila na Osnovni šoli Otlica predstavljena knjiga z naslovom »Kako jim rečemo pri nas« in podnaslovom »prispevek k rastlinskemu imenstvu na Gori«. Poleg zanimivega kulturnega programa, ki so nam ga pripravili učenci, so mi v spominu ostale besede avtorice, Elvice Velikonja, ki najbolj povedo s kakšnim namenom je knjiga napisana: »Rastline v knjigi niso zbrane zato, ker bi rasle samo pri nas. Še zdaleč ne. Večina teh rastlin je celo dokaj pogostih ne samo v Sloveniji, ampak tudi izven. Tudi niso zbrane, ker bile kako drugače znamenite. Te rastline so zbrane v knjigi enostavno zato, ker imajo naša lepa domača imena.« Ali ste vedeli, da dlakavemu sleču na Gori rečejo žižnpajn? Ko boste prebirali knjigo, pa boste izvedeli tudi kaj so lakujni, smukuce, žutene, žvenikelj....

Knjigo je na pot pospremil dr. Tone Wraber, ki je tudi sicer pri njenem nastajanju veliko pomagal. Pomen takšnega dela lepo ponazorijo njegove besede: »Nastala je prikupna, strokovno zanesljiva, nazorno ilustriрана in v več pogledih dragocena zbirka ljudskih rastlinskih imen. Ob tem je treba pripomniti, da obstoječi slovenski rastlinskoimenjski zaklad ni do kraja dognan, saj ni popoln niti krajevno niti vrstno vseob-